

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री नर नाथ गिरी
लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईं
फैसला

२०७६।०७७ सालको निर्णय नं. १३२
पुनरावेदन नं. ९७-०७५-RB-०२६५
मुद्दा:- आयकर (२०६७/०६८) ।

का.जि..का.म.न.पा. वडा नं. ३० डिल्लीबजारस्थित त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. } पुनरावेदक
(स्थायी लेखा नं. ३०१२१८४०७) को तर्फबाट ऐ.को अधिकार प्राप्त प्रमुख }
उदयश्वर श्रेष्ठ..... १ }

विरुद्ध

साविक करदाता सेवा कार्यालय, बत्तीसपुतली (हाल आन्तरिक राजस्व कार्यालय, } प्रत्यर्थी
बत्तीसपुतली, काठमाण्डौ..... १ }

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ताद्वय श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ
श्री तुलसी भट्ट, अधिवक्ता श्री नारायण नेपाल
प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेत
अविलम्बित नजीर: x

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तीसपुतली
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर अधिकृत श्री कमल कुमार भट्टराई
शुरु कर्यालयको निर्णय मिति:-२०७३/१०/२४

प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग
निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री विष्णु प्रसाद नेपाल
निर्णय मिति: २०७५/०५/२८

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तीसपुतलीबाट मिति २०७३/१०/२४ को कर निर्धारणको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागबाट कार्यालयको निर्णयलाई नै सदर गर्ने गरी भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरणमा पर्न आएको रहेछ । सुनुवाइका लागि आज यस इजलासमा पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. पुनरावेदक करदाता त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि.ले आ.व. २०६७/०६८ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु. ४७,८४,७२,५६४।७८ देखाई आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तीसपुतलीमा मिति २०६८/०९/२९ मा विवरण पेश गरेको ।
२. प्रस्तुत करदाताको राजस्व अनुसन्धान विभागको मिति २०७१।२।१८ मा स्वीकृत प्रारम्भिक अनुसन्धान प्रतिवेदन तथा आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०७३।५।६ को निर्णयको आधारमा अनुसन्धानात्मक कर परीक्षणको लागि छनौट भई, आ.व. २०६७/०६८ को आय विवरणको कर परीक्षण गरी करदाताबाट पेश हुन आएको र आय विवरणसाथ संलग्न कागजातहरु, फाँटबारी, प्रमाणहरु तथा करदाताका आधिकारिक प्रतिनिधिले अनुसन्धानका क्रममा दिएको बयान समेतको अध्ययन छानविन गरी सो समेतको आधारमा पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतबाट प्रस्तुत करदाताको यस आ.व. को लागि करयोग्य आय रु. ४९,४९,१०,८३६।८९ कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र

प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम विस्तृत व्यहोरा खुलाई आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तीसपुतलीबाट करदाताको नाममा मिति २०७३/०९/२९ मा सूचना जारी भएको ।

३. आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तीसपुतलीबाट मिति २०७३/०९/२९ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७३/०९/२९ मा नै बुझी लिएको ।
४. करदाताले मिति २०७३/०९/२९ मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०७३/१०/१४ मा पेश गरेको ।
५. करदातालाई संशोधित कर निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा सफाई पेश गर्न जारी गरिएको पत्रको सन्दर्भमा करदाताले पेश गरेको लिखित जवाफ र सो साथ पेश भएका प्रमाणहरू समेतलाई मध्यनजर राखी आयकर ऐन २०५८ बमोजिम कट्टि गर्न नपाउने खर्चहरू खर्च कट्टा नगरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम देहाय अनुसार करदाताको आ.व. २०६७/०६८ को लागि जम्मा रु. ४९४११०८३६।८९ करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची १ बमोजिम करको गणना गर्ने र सोही अनुसार संशोधित कर निर्धारण आदेश जारी गर्ने भनी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तीसपुतलीबाट मिति २०७३/१०/२४ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७३/१०/२८ मा जारी गरेको आ.व. २०६७/०६८ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७३/११/२६ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
७. पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. ले दावी गरेको प्रशासनिक खर्च, ट्राभल्स एण्ड टुर्स खर्चको प्रमाणको अभावमा खर्च कट्टिको दावी अमान्य गर्ने, दशै पेशकीको अवितरित रकमलाई कम्पनीको आय कायम गर्ने, आयकर ऐन २०५८ को दफा ११७, ११८, ११९ र १२० को व्याज शुल्क र जरिवाना लगाउने र हदम्याद नघाई कर निर्धारण भयो भन्ने दावी उपरको जिकिर नपुग्ने भनी शुरू कर कार्यालयबाट भएको निर्णय सदर हुने र संचालकलाई पेशकी दिएको सापटी रकमको सम्बन्धमा कम्पनीले बैंकबाट ऋण लिएको भए सो ऋणमा तिरेको व्याज र बैंकबाट ऋण नलिएको भए बजारको सामान्य औषत दर अनुसार व्याज कायम पुनः छानविन गरी

कर निर्धारण गर्न शुरू कर कार्यालयमा पठाउने भनी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५।५।२८ मा भएको निर्णय ।

८. पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको शेयर तथा डिभेन्चर खरिद गर्ने र सोमा लगानी गर्ने कारोबार गर्दछ । कारोबारको कानून बमोजिम कर बुझाई आएकोमा आय विवरणमा पेश गरिएको कर योग्य आय कम भएको भनी कर निर्धारण गर्नुपर्ने ४ वर्षे समयावधि (हदम्याद) नघाई थप करको भार बहन गराउने कार्य भएको छ, सो कार्य आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (३) र ८१(२) को प्रतिकूल छ । शेयर डिभेन्चर खरिद गर्न संचालकलाई पेशकी दिएको रकमलाई सापटी नामाकरण गरी बैंकको ऋणको सम्बन्धमा बैंकको व्याज र बैंकको ऋण नभएको बजारको सामान्य औषत व्याज माग गर्ने कार्य ऐनको दफा १४ को प्रतिकूल छ । कम्पनीको प्रशासनिक खर्चलाई विना आधार कारण अमान्य गर्ने कार्य भएको छ । कम्पनीको ट्राभल्स एण्ड टुर खर्चलाई अमान्य गर्ने कम्पनीको दर्शै पेशकीको अवितरित रकमलाई समेत कम्पनीको करयोग्य आय कायम गरी कर लगाउने कार्य गैर कानूनी छ । आयकर ऐन २०५८ को दफा ११७ ११८, ११९, १२० क वा ख बमोजिमको शुल्क दस्तुर जरिवाना निर्धारण गर्ने गरी भएको मिति २०७३।१०।२८ को संशोधित कर निर्धारण आदेश, सोलाई समर्थन गर्ने गरी मिति २०७५।५।२८ को आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय समेत त्रुटिपूर्ण हुँदा उल्टी गरी नलाग्ने कर शुल्क र व्याजको दायित्वबाट मुक्त गरी पाउँ भन्ने भन्ने व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट यस न्यायाधिकरण समक्ष दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।
९. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७६/०७/६ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

१०. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दा पुनरावेदन पत्र एवम प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।
११. पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि.को तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ताद्वय श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ, श्री तुलसी भट्ट र अधिवक्ता श्री नारायण नेपालले

पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको शेयर तथा डिभेन्चर खरिद गर्ने र सोमा लगानी गर्ने कारोबार गर्दछ । कारोबारको कानून बमोजिम कर बुझाई आएकोमा आय विवरणमा पेश गरिएको कर योग्य आय कम भएको भनी कर निर्धारण गर्नुपर्ने ४ वर्षे समयवधि (हदम्याद) नघाई थप गरेको भार बहन गराउने कार्य भएको छ, सो कार्य आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (३) र ८१(२) को प्रतिकूल छ । शेयर डिभेन्चर खरिद गर्न संचालकलाई पेशकी दिएको रकमलाई सापटी नामाकरण गरी बैंकको ऋणको सम्बन्धमा बैंकको व्याज र बैंकको ऋण नभएको बजारको सामान्य औषत व्याज माग गर्ने कार्य ऐनको दफा १४ को प्रतिकूल छ । कम्पनीको प्रशासनिक खर्चलाई विना आधार कारण अमान्य गर्ने कार्य भएको छ । कम्पनीको ट्राभल्स एण्ड टुर खर्चलाई अमान्य गर्ने कम्पनीको दशैं पेशकीको अवितरित रकमलाई समेत कम्पनीको करयोग्य आय कायम गरी कर लगाउने कार्य गैर कानूनी छ । आयकर ऐन २०५८ को दफा ११७, ११८, ११९, १२० क वा ख बमोजिमको शुल्क दस्तुर जरिवाना निर्धारण गर्ने गरी भएको मिति २०७३।१०।२८ को संशोधित कर निर्धारण आदेश, सोलाई समर्थन गर्ने गरी मिति २०७५।५।२८ को आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय समेत त्रुटिपूर्ण हुँदा उल्टी गरी नलाग्ने कर शुल्क र व्याजको दायित्वबाट मुक्त गरी पाउँ भनी गरनु भएको बहस समेत सुनियो ।

१२. प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेतले आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१(३) ले कर निर्धारण गरिसक्नु पर्ने अवधि ४ वर्षे भनी तोकिएको भएपनि गलत ढंगबाट कर निर्धारण भएको देखिएको अवस्थामा जुनसुकै बखत विभागले कर निर्धारण संशोधन गर्न सक्ने प्रावधान बमोजिम कर निर्धारण भएको हुँदा ४ वर्षे हदम्याद नघाई कर निर्धारण भयो भन्ने जिकिर कानून प्रतिकूल छ । कम्पनीले संचालकलाई सापटी दिएको रकममा व्याज लगाएको कानून सम्मत छ । कम्पनीको प्रशासनिक खर्च दशैं पेशकीको अवितरित रकम र ट्राभल्स एण्ड टुरस खर्चको विल भरपाईबाट प्रमाणित हुन नसकेको हुँदा आय कायम गरिएको हो । साथै आयकर ऐन २०५८ को दफा ११७, ११८, ११९ र १२० (क) र (ख) व्याज शुल्क र जरिवाना निर्धारण गर्ने गरी प्रत्यर्थी कार्यालयबाट भएको निर्णय कानून सम्मत हुँदा सदर गरिनुपर्दछ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो ।

१३. उपरोक्तानुसारको तथ्य, पुनरावेदन तथा बहस जिकिर समेत भएको प्रस्तुत मुद्दामा शुरु कर कार्यालय तथा आन्तरिक राजस्व विभाग समेतबाट भएको निर्णय मिलेको छ वा छैन ? पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर बमोजिम हुने हो वा होइन ? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
१४. निर्णयतर्फ विचार गर्दा, पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. ले पेश गरेको आय विवरण गलत भयो भनी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (३) को हदम्याद ४ वर्ष नघाई थप गरेको भार बहन गराउने गरी भएको आदेश गैर कानूनी छ भनी पुनरावेदनमा जिकिर लिएको तर्फ हेर्दा, आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (४) मा जालसाजी वा गलत ढंगबाट कर निर्धारण भएको रहेछ भने विभागले त्यस्तो निर्धारित करमा संशोधन गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था भएको र सोही कानूनी व्यवस्थाको अधिनमा रही कर निर्धारण भएको देखिएको हुँदा हदम्याद नघाई कर निर्धारण भयो भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिरलाई कानून सम्मत मान्न नमिल्ने हुँदा प्रत्यर्थी कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा मान्नु पर्ने देखिन आएन ।
१५. पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. ले Administrative Expenses अन्तर्गत दावी गरेको खर्चहरू, ट्राभल्स एण्ड टुर्स खर्च अन्तर्गतको थाइल्याण्ड भिजिट खर्च र स्टेशनरी कम्प्युनिकेशन खर्च बास्तविक हो भनी खर्चका विल भरपाई पेश गरी प्रमाणित गर्ने दायित्व पुनरावेदक कम्पनीमा रहनेमा विवाद देखिदैन । कम्पनीले ती शिर्षकहरूमा दावी गरेको खर्चको औचित्यता पुष्टि हुन सक्ने प्रमाण पेश गर्न नसकेको हुँदा खर्च कट्टि नपाउने भनी कर कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा मान्नुपर्ने देखिन आएन ।
१६. पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. ले दशौं पेशकीको रूपमा लिएको रकम मध्ये रु. ७,७७,००६। - बाडफाड गरेको देखिदैन । के कति कारणले बाडफाड नगरी अवितरित अवस्थामा राखिएको हो भन्ने कुराको प्रमाणित गर्ने भार पनि पुनरावेदक कम्पनीमा रहने देखिन्छ । कम्पनीले दशौं पेशकीको रकम यो यस कारणबाट बाँकी रहन गएको हो भनी स प्रमाण पुष्ट्याई गर्न नसकेको हुँदा सो रकमलाई आयमा समावेश गर्ने गरी शुरु कार्यालय समेतबाट भएको कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा गर्नुपर्ने देखिन आएन ।
१७. पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरूको शेयर तथा डिभेन्चर खरिद गर्ने तथा सोमा लगानी गर्ने कम्पनी भएको र सो कम्पनीले शेयर तथा डिभेन्चर खरिदको लागि संचालकलाई Advance दिएको रकमलाई ऋण सापटी

मानी Advance दिएको रकममा पुनरावेदक प्रा.लि.ले बैंकबाट दिएको ऋण र निज प्रा.लि. सम्बद्ध भएको त्रिशक्ति केवल इण्डष्ट्रिजले लिएको बैंक ऋणको व्याजदर समेतको औषत व्याजदर १०.५० प्रतिशतलाई आधार मानी उक्त सापटी रकमको व्याजलाई करयोग्य आयमा समावेश गरेको त्रुटिपूर्ण छ भन्ने पुनरावेदन जिकिर तर्फ हेर्दा पुनरावेदक प्रा.लि.ले संचालकलाई दावीको रकम ऋण सापटी दिएको हो होइन ? र ऋण सापटी नै हो भने व्याज आयको गणना कानून सम्मत छ छैन ? सो समेत हेरिनु पर्ने हुन्छ । पुनरावेदक कम्पनीको आ.व. २०६७/०६८ को वित्तीय विवरणमा देखाइएको Trade & other Receivables भनी रु. ४६,०५,३०,४९६। - देखाएको र सो रकम कम्पनीको संचालकबाट लिनु पर्ने पेश भएको तथ्यांक वित्तीय विवरणबाट देखिन्छ । सो रकम संचालकलाई शेयर डिभेन्चर खरिदको लागि पेशकी दिएको हो र संचालकहरुले समय समयमा फिर्ता समेत गरिसकेका छन् भनी एकातिर जिकिर लिएको छ भने अर्को तर्फ संचालक समितिको मिति २०६८।१०।२७ को निर्णय अनुसार भनी घोषित लाभांश रु. ३४ करोडमा लाग्ने कर मिति २०७२।१२।२२ मा रु. १,७०,००,०००। - र सो समय सम्मको व्याज रु. ८८,४२,८९४। - समेत जम्मा रु. २,५८,४२,८९४। - दाखिला गरेको कुरा स्वीकार गरी पुनरावेदनको निवेदनको प्रकरण नं. ११ मा उल्लेख भएबाट सो रकम संचालकलाई लाभांशको रूपमा भुक्तानी भएको कुरा पुष्टि हुन जान्छ । सोही संचालकलाई पछिल्ला आ.व.हरुमा समेत Trade & other Receivables भनी ठूला रकम लिनु पर्ने देखिन्छ । त्यस्तो रकम आ.व. २०६८।०६९ मा रु. ४०,९५,३०,७३९। - आ.व. २०६९।०७० मा रु. ३८,३६,८९,४५१। - आ.व. २०७०।०७१ मा रु. ३८,९०,०७,०३५। - र आ.व. २०७१।०७२ मा रु. ३८,९०,०७,०३५। - रहेको देखिन्छ । यसरी कम्पनीको रकम कम्पनीको संचालकलाई शेयर डिभेन्चर खरिद गर्न पेशकी सापटी दिएको भनी जिकिर लिए पनि सो रकमबाट शेयर डिभेन्चर खरिद गर्नमा प्रयोग नभई संचालले नै उपयोग गरिरहेको देखिन्छ । संचालकले लिएको पेशकी रकमबाट कम्पनीको लागि शेयर खरिद गरेको प्रमाण समेत पेश भए गरेको देखिदैन । कम्पनी आफैमा कानूनी व्यक्ति भएको र कम्पनीले आफ्नो लागि उचित समयमा उत्तम निर्णय गर्न सक्ने नै हुँदा संचालकलाई यति ठूलो रकम पेशकी सापटी दिनु पर्ने अवस्था समेत स्वाभाविक एवं व्यवसायिक मान्यता अनुरूप देखिदैन ।

अतः पुनरावेदकले यस आ.व. मा संचालकलाई पेशकी दिएको भनिएको रकम रु. ४६,०५,३०,४९६। - मध्ये घोषित लाभांश रु. ३४ करोड भन्दा बढी हदसम्मको

रकम रु. १,२०,५३,४९६। - संचालकलाई पेशकी दिएको र सो रकम संचालकले आफ्नो निजी काममा प्रयोग गरेको देखिन्छ ।

१८. सामान्य अवस्थामा कुनै पनि कम्पनीको नगद तथा बैंक मौज्जाद (cash and bank balance) रहन्छ नै । तर उक्त नगद मौज्जात कम्पनी भन्दा अर्को पक्षले आफ्नो हितका लागि प्रयोग गर्दछ भने यस अवस्थामा अवसर आय (opportunity Income) सम्बन्धी विश्लेषण गर्न जरूरी देखियो । कम्पनीसँग रहेको नगद मौज्जात वित्तीय संस्थामा मुद्दती खातामा निक्षेप गरेको भए व्याज आय हुने देखिन्छ तर मुद्दती निक्षेप सामान्यतया: लामो अवधिको हुने र व्यवसायमा तरलताको व्यवस्थापनमा कठिनाई पर्ने हुँदा व्यवसायिक फर्मलाई यसै गर्नुपर्थ्यो भनी ठहर गर्न सक्ने अवस्था देखिदैन । कम्पनीले संचालकलाई नगद सापटी दिएको र संचालकले समेत विभिन्न समयमा नगद कम्पनीलाई नै फिर्ता गरेको भन्ने कार्यालयको भनाई रहेको अवस्थामा माथि उल्लेख गरे जस्तो संचालकले पनि लामो अवधिका लागि मुद्दती खातामा निक्षेप गरेको भन्न मनासिव देखिदैन । तर यस परिप्रेक्ष्यमा उक्त सापटी रकम कुनै व्यक्तिले कुनै वित्तीय संस्थामा सामान्य अवस्थामा निक्षेप गर्दा तत्काल बजारको सामान्य औषत व्याजदर अनुसार हुने व्याज आयलाई संचालकबाट कम्पनीले सोही आधारमा व्याज आय प्राप्त गरेको मानी कम्पनीको करयोग्य आयमा समावेश गर्दा स्वाभाविक तथा उपयुक्त हुने नै देखिन्छ ।

१९. प्रस्तुत आ.व. मा कम्पनीले संचालकलाई प्रदान गरेको सापटी मध्ये बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट लिएको ऋण बराबरको रकममा तिरेको व्याजलाई अनुपातिक रूपमा अमान्य गरी बाँकी सापटीमा, तथा त्यस्तो बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट लिएको ऋण रकम नरहेको अवस्थामा उक्त सापटीमा बजारको सामान्य औषत दर अनुसार व्याज आय गणना गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२)(ज) बमोजिम कम्पनीको करयोग्य आयमा समावेश गर्न कार्यालयबाट पुनः छानविन तथा विश्लेषण गरी संशोधित कर निर्धारण हुनुपर्छ भनी आन्तरिक राजस्व विभागबाट समेत निर्णय भई सकेको देखिदा पुनरावेदक त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. कानून बमोजिम स्थापित कानूनी व्यक्ति भएको र यसले आफ्नो हकाधिकारको प्रयोग कानूनी व्यक्ति सरह गर्न सक्नेमा कुनै सन्देह देखिदैन । प्राकृतिक व्यक्ति सरह आफ्नो व्यवसायको संचालनबाट भएको नाफा नोक्सानको भागीदार समेत हुने हुँदा आफूलाई नोक्सान र अरुलाई फाइदा पुऱ्याउने उद्देश्य समेत कानूनी व्यक्तिमा रहन्छ भनी अर्थ गर्न मिल्ने समेत देखिदैन । कानून बमोजिम स्थापित कानूनी व्यक्तिको हकाधिकारको रक्षा गर्ने

जिम्मेवारी समेत कम्पनीको संचालक कानूनी व्यक्तिमा रहने हुन्छ र संचालकले संस्थाको हित प्रतिकूल कुनै पनि प्रकारको कार्य गर्दछ भने सो कार्यले समेत वैधता प्राप्त गर्न सक्ने देखिदैन । प्राकृतिक व्यक्ति सरह कानूनी व्यक्तिले समेत आफ्नो व्यवसाय संचालन गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिनुपर्ने हुन्छ र ती संस्थाबाट लिएको ऋण सापटीको संस्थाको नियमानुसार व्याज शुल्क बुझाउनु पर्ने हुन्छ । आफूले व्यवसाय संचालन गर्दा अन्य संस्थाबाट लिएको ऋणमा व्याज भुक्तानी गर्ने र आफूले आफ्ना संचालकहरुलाई पेशकी दिएको रकम संस्थाको भुक्तानी कार्यको लागि हो भन्ने सबुत प्रमाणबाट पुष्टि नहुँदा सम्म कानून बमोजिम व्याज लगाउनु पर्ने नै हुन्छ । संचालकलाई सापटी दिएको रकममा सो आय वर्षमा प्रचलित व्याजदर कति थियो के कति व्याजदर कायम गरी व्याजलाई आयमा समावेश गर्न सकिन्छ भनी सो विषयमा प्रचलित व्याजदरको आधारमा समेत जो जे बुझनु पर्दछ बुझी पुनः निर्णयको लागि आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तिसपुतलीमा पठाई दिनु पर्ने देखिन आयो ।

२०. प्रत्यर्थी कार्यालयबाट करको गणनामा आयकर ऐन २०५८ को दफा १२० (क)(ख) बमोजिम शुल्क निर्धारण गरेको त्रुटिपूर्ण छ भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर तर्फ हेर्दा, आयकर ऐन २०५८ को दफा १२०(क) मा जानीजानी वा लापरवाहीपूर्वक गरेको नभई भुलबस झुट्टा वा भ्रमपूर्ण हुन गएकोमा त्यसबाट हुने घटी कर रकमको ५० प्रतिशत शुल्क लाग्ने कानूनी व्यवस्था भएकोमा सो कानूनी व्यवस्था विपरित १२० (क) बमोजिम ५० प्रतिशत शुल्क गणना गर्नुपर्नेमा शतप्रतिशत गणना गरेको निर्णय मिलेको नदेखिँदा बदर गरी पुनः निर्णयको लागि आन्तरिक राजस्व कार्यालय बत्तिसपुतलीमा पठाइदिनुपर्ने देखिन आयो ।

२१. अतः माथि विवेचित आधार र कारणबाट स्थायी लेखा नं. ३०१२१८४०७ भएका पुनरावेदक करदाता त्रिशक्ति इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. को आ.व. २०६७।०६८ को आयकर तर्फको कर निर्धारण सम्बन्धमा साविक करदाता सेवा कार्यालय, बत्तिसपुतली, हाल आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तिसपुतलीबाट मिति २०७३।१०।१४ मा भएको निर्णय र सोलाई केही उल्टी गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५।५।२८ मा भएको प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णयमा व्याज आय समावेश गर्नेतर्फ पुनः छानविन तथा विश्लेषण गरी संशोधित कर निर्धारण गर्नु भनी उल्लेख भएको देखिँदा सो आय वर्षको प्रचलित व्याजदरको आधार समेतलाई दृष्टिगत गरी एवं शुरु निर्णय पर्चामा निर्णय गर्ने अधिकारीले आयकर ऐन २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क उल्लेख गरेकोमा सो बमोजिम संशोधित कर निर्धारण आदेशमा करको गणना गर्दा ५० प्रतिशत

शुल्क गणना गर्नुपर्नेमा दफा १२०(क) उल्लेख गरी शतप्रतिशत गणना गरेको हदसम्म उक्त शुरु निर्णय मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म निर्णय बदर हुने ठहर्छ । अब जो जे बुझ्नु पर्छ बुझी प्रस्तुत फैसला प्राप्त भएको मितिले ३ (तीन) महिनाभित्र पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नु भनी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बत्तिसपुतलीमा पठाइदिने ठहर्छ । अन्यमा करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरु तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपशिल

माथि इन्साफ खण्डमा लेखिए बमोजिम आयकर ऐन २०५८ को दफा १२०(क) को गणना र संचालकलाई सापटी दिएको रकमको सम्बन्धमा पुनः छानविन गरी निर्णय गर्न शुरु कर कार्यालयमा पठाउने ठहरी फैसला भएको हुँदा फैसलाको प्रतिलिपी सहित सो विषयमा पुनः निर्णयको लागि मिसिल शुरु कर कार्यालयमा पठाईदिनु.....१
फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु.....२
सरोकारवालाले फैसलाको नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु.....३
प्रस्तुत फैसलाको विद्युतिय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु.....४

नर नाथ गिरी
(राजस्व सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

पुष्प प्रसाद गुरागाई
(लेखा सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री लेख बहादुर कोइराला

कम्प्युटर टाइप: श्री प्रदिप तिवारी

इतिसम्बत २०७६ साल माघ २८ गतेरोज ३ शुभम.....